

Aneomonen

Medlemsblad för
Hallsbergs Naturskyddsförening
Nr 1 2002

Vargen är ett viktigt djur för oss människor. En snabb sökning efter bilder på clip art-skivan till programmet Corel Draw gav 27 träffar. Bl.a. dem du ser här ovan. Kom till årsmötet och lyssna till Sven Olof Svensson som vet mycket om vargar.

Innehåll:

Kallelse till Årsmöte 2
Årsberättelse 3
Programmet mittuppslaget
Varg 8

Svan 8
Grimsö 9
Valle härad 10
Kemikaliekampanjen 11

Du hälsas välkommen till

Årsmöte

i Hallsbergs Naturskyddsförening

måndagen 4 mars kl. 19.00

på Kullängen (Hallsbergs vårdcentral)

Program:

Sedvanliga årsmötesförhandlingar

Sven-Olov Svensson berättar om vargar
och vargspårning.

(Han kan inte lova till hundra procent.

*Det kan bli snabbtryckning på
vargspårning.)*

Kaffe serveras

VARMT VÄLKOMNA!

Tag gärna med intresserade vänner.

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2001

Styrelsen framlägger härmed följande verksamhetsberättelse för år 2001.

Styrelsen har haft följande

sammansättning:

Ordförande Sture Hermansson
Vice ordf. Tage Aronsson
Sekreterare Arne Holmer
Kassör Perarne Boo
Övriga ledamöter: Annika Ahlin
Ingemar Hallberg
Clas Göran Larsson
Östen Tylebrink
Styrelsesuppleanter: Leif Karlsson
Margareta Svensson

Styrelsemöten:

Styrelsen har under året haft 7 sammanträden. Vi har under den varma delen av året samlats i stugan i Herrfallsäng, under den kalla årstiden har vi varit välkomna i Tages trivsamma stuga i Hamra.

Konferenser, möten och kurser:

Tage Aronsson har under året varit vår representant i Länsförbundet med Arne Holmer som ersättare. Tage har även varit vår kontaktperson vid möten under året mellan Naturskyddsföreningen i länet och landshövdingen.

Sture Hermansson och Tage Aronsson var kretsens representanter vid Länsförbundets årsstämma den 7 april i Sixtorp.

Perarne Boo har varit vår kontaktperson i Studieförbundet.

Sture Hermansson och Arne Holmer var utsedda representanter vid Hopajolas årsstämma i Svartå den 15 maj.

Länsförbundets konferens på Kävesta folkhögskola den 21-22 hade i

år som tema "Jordbruket i Sverige - i går, i dag och i morgon. Konferensen besöktes av Sture, Tage, Arne, Clas Göran och Annika.

Skrivelser och kontakter med myndigheter:

Till Hallsbergs kommun har vi besvarat remisser om bl.a. följande frågor:

- * Förslag till detaljplan för Rälsen 1 och Kabeln 1.
- * Förslag till detaljplan för Bäckatorps industriområde.
- * Fastställning av detaljplan för Vikatorpsområdet.
- * Ändring av stadsplanen för kvarteret Motorn 1.

Till Vägverket har vi lämnat ett yttrande angående ny sträckning av väg 51 förbi Svennevad. Vi är bekymrade över de stora ingrepp och störningar i naturen som eventuellt kommer att ske invid Lillsjön.

Vi har haft kontakt med Svensk Skogscertifiering AB, angående uppföljande revision av FSC.

Anemonen

Vår föreningstidning har som vanligt utkommit med 2 nummer med Sture Hermansson som redaktör.

Studiecirkel:

En studiecirkel på temat Grönare skog, med nio deltagare, har genomförts under hösten. Kursledare var Tage Aronsson.

Miljövänliga veckan:

Under kampanjveckan (vecka 40) hade vi ett marknadsstånd på Hallsbergsmarken med svamputställning, och utdelning av information.

Föreningsmöten och exkursioner:

Måndag 5 mars ÅRSMÖTE.

Förutom sedvanliga förhandlingar visade Ragnar Edberg bilder och berättade intressant och tankeväckande under rubriken ”Sörmländsk skärgård”.

Lördag 17 mars: Ugglor, stjärnbilder och korvgrillning i vårvinternatten.

Det snöade lätt under natten och det fortsatte att yra lite lätt under förmiddagen. Bistert kallt, ned mot 10 grader på natten. Molnen lättade mot kvällen och det blev lugn och ganska stjärnklart. Tolv personer samlades i Herrfallsäng. Ingen kattuggla hördes i ängen. I fyra bilar åkte vi ned mot Skogaholm. Inga ugglor hördes under vägen. (Några kvällar tidigare kunde man här alldeles invid vägkanten höra ett häftigt tjutande av minst två kattugglor). Vi åkte upp på bergsslutningen vid Hamra med utsikt bort över slätten. Nedanför branten såg vi på vägen fina spår efter ett lodjur.

Spännande. För flera av oss var det första gången vi såg sådana stora, runda spårstämplar. De syntes mycket bra i det tunna nysnölåret. Säkert inte ett dygn gamla. En skönt värmande lägereld vid stranden av Tisaren invid Sandviken. Sture spelade från band upp de vanligaste ugglelåtena.

Sture undervisade oss också om stjärnhimlen. Vi såg Orions bälte. Till höger lite högre upp syntes två stora ”stjärnor”. Det var planeterna Jupiter och Saturnus. Andra lysande himlakroppar och stjärnbilder som iaktogs var aftonstjärnan Venus, Cassiopeja, Perseus, Kusken, Plejaderna (Sjustjärnorna), Oxen, Aldebaran,

Sirius, och naturligtvis Karlavagnen och Lilla Björn med Polstjärnan.

Summering: Endast ugglor från bandspelaren hördes, men fick ändå uppleva en vacker och intressant vinterkväll tillsammans.

Lördag 7 april Sjön Igeln

Vi kunde konstatera att sjön ännu inte var helt befriad från isen men att tranorna redan var tillbaka på sin häckningsplats. De ropade så det ekade runt sjön.

Sön 6 maj. Bergslagsleden,

Vandring på etapperna 8 och 9 under ledning av Inger Eriksson.

Lördag 12 maj Eklandskapet i Viby med Trystorps ekäng.

Årets första grå flugsnappare hälsade oss på sitt diskreta sätt välkomna in bland vitsippmattor, vårärt och vätteros. Vi besökte också ett nytt naturreservat vid Tjugåsen, och där fann vi den oansenliga men trevliga lilla desmeknoppen.

Söndag 10 juni Knutshöjdsmossen

En relativt stor grupp av naturvänner från Hallsberg och Kumla åkte den långa vägen till Hällefors och den intressanta Knutshöjdsmossen. Minst nio smålommar sågs, bl.a. en ruvande fågel strax intill den spångade stigen. Intressanta gråmyror kunde vi också studera. De är värmetidsrelikter, som lever på sanddynerna i mosskanten.

Vi besökte även det vackra Björskogsnäs, där guckuskon blommade som bäst i ängen.

Lör. 11 aug. Slätter i Broby äng.

Ett kämpastarkt gäng på sju personer från Hallsbergs- och Kumlaföreningen samlades i ängen. Vädret var gynnsamt.

Vi slog och räfsade så mycket vi orkade under några timmar. Resten tog senare Skogsvårdsstyrelsen hand om.

Lör. 25 aug. Brandfältet i Svennevad
Vi gjorde ett återbesök på brandfältet. Första besöket var i oktober 1997, strax efter branden, och nästa besök var i augusti 1998. På trädstammarna växte nu mängder av små bleka tickor. Nedbrytningen var igång. Av rotmurklor, som efter branden uppträdde i mängder, syntes nu inte ett spår. De nysatta tallplantorna har vuxit starkt. Ännu ser området svart och spöklikt ut. Anslagstavla med information om ”Korstallens kyrko-reservat” har satts upp. Den brända skogen ska få utveckla sig fri från mänskliga ingrepp.

Lör. 22 sept. Tranor vid Kvismaren
En grupp på sex personer samlades vid Öby kulle kl.18.30. Vi körde bort till Fiskingetornet. Det var ännu ljust. Solen gick vid 19-tiden ned under horisonten. Det var lugnt och ganska molnfritt med ljus västerhimmel. Med andra ord en fin kväll för fågelskådning. Efter allt regnande var det en stor vattenspegel i borte kanten av maden ut mot den täta vassen.

Ett imponerande skådespel startade. Flock på flock med ropande tranor styrde in mot sjön. Det var lättast att se och räkna de tranor som flög in från öster, men hela tiden kom det även stora skaror från norr och väster. De tusentals gässen räknade vi inte utan koncentrerade oss på tranorna. Till skillnad mot det ganska vanliga under tidigare besök här vid Fiskinge gick inte tranorna ned bortom udden på Värstamaden, utan samlas snällt

framför oss intill vassen bortom vattenspegeln. Så småningom försvann de i mörkret, men kunde länge urskiljas i de ljusstarka kikarna.

Klockan 20 var det rejält mörkt. Vi trevade oss på den mörka skogsstigen tillbaka till bilarna. Med de många tranor som kommit in från andra håll, och säkert inte blivit räknade, uppskattade vi antalet övernattande tranor denna kväll till minst 4000. Vi fick senare veta att det några dagar därefter beräknades vara 9000 tranor i sjön (rekord).

Måndag 12 nov. Medlemmarna visade egna diabler.

Vi samlades på Kullängen. Tage Aronsson visade bilder från en resa i Norge på 1950-talet. Bilder som trots sin ålder var av god kvalitet. Sture Hermansson visade bilder från bl.a. Gotska Sandön med bl.a. imponerande vackra röda skogsliljor. Arne Holmer visade en bildkavalkad med ”liljeväxter”. Leif Karlsson berättade om besök hos späckhuggare i Nordnorge.

Vecka 40. Miljövänliga veckan

Vi deltog i Hallsbergsmarken den 5 oktober och hade ett marknadsstånd med en intresseväckande svamputställning och utdelning av informationsmaterial.

Medlemsantalet

har under året pendlat kring 255.

Ekonomi

Beträffande ekonomin hänvisas till särskild berättelse.

Slutord

Vi tackar medlemmarna för visat förtroende under året och önskar föreningen fortsatt framgång.

PRO- 20

Måndag
4 mars

Årsmöte.

Program: **Vargar** med Sven Olov Svensson.
(*Han kan inte lova till hundra procent. Det kan bli snabbtryckning på vargspårning.*)

Kullängen, Hallsberg, kl. 19.00

Lördag
16 mars

Ugglecafé

Vi bjuder på Kaffe med tilltugg medan vi lyssnar till ugglor på band. Vi fortsätter sedan ut och letar ugglor i naturen. Avslutning med korvgrillning vid frusen sjö.

Stugan i Herrfallsäng kl. 18.00

En dag i mars

Svanesång vid Tysslingen

Eftersom svanarnas ankomst och avresa är svår att förutsäga har vi inte satt ut datum ännu. Ring för exakt datum, eller besök vår hemsida.

Avresa från Konsum Hallsberg

Lördag
20 april

Studiebesök på Grimsö.

Vid 10-tiden är vi där. En mindre inträdesavgift. Guidning är utlovad.

Avfärd 8.30 från Konsum i Hallsberg

lördag
4 maj

Valle Härad.

En utfärd till Valle härad på Billingens västsida. Ta med matsäck för heldag.

Avfärd från Konsum i Hallsberg kl 08.00

Glöm inte att ta med matsäck när vi åker ut i skogen.
Stövlar eller kängor är bra att ha där ute.

Söndag **Vandring på Bergslagsleden** med Inger Eriksson.

5 maj

Etapp 14. Svartå-Ramundeboda.

Samling 8.00 vid Konsum. Info Tel 0582-130 75

Tisdag

28 maj

Lyssnarcafé med trastsång i Herrfallsäng

Vi bjuder på "avlånga kolbullar", d.v.s. grillkorv medan vi lyssnar på valda fågellåten på band.

Sedan går vi en tur och lyssnar på fåglarna in natura.

Herrfallsäng kl. 19.00

måndag

10 juni

Nattfåglar vid Björka Lertag..

Ett Arrangemang av Naturskyddsföreningen i Kumla

Samling 20.00 vid Kumla kyrka

Söndag

10 augusti

Ängens dag.

Slätter i Broby äng

Samling: Konsum Hallsberg 09.00 eller i Brobyäng 09.15

Lördag

17 aug

Äventyrsvandring i Skärmarboda.

Ledare Ingall Teljå. Naturskyddsföreningen i Kumla.

Samling vid Kumla kyrka kl.14.00

Lördagarna

31 aug. 14
och 21 sep.

Studiecirkel i Svamp för nybörjare.

Preliminärt program. Mera info i höstprogrammet

måndag

11 november

Medlemmarnas bilder

Ta gärna med vänner och bekanta. Alla är välkomna!

Frågor? Ring Sture Hermansson 0582-135 87 eller Arne Holmer 0582-407 58

Varg.

Vi har ju numera ett välkänt vargrevir i trakten av Hasselfors. Tyvärr har flera av Hasselforsvargarna drabbats av skabb, och dött eller måst avlivats av den orsaken.

Du kan läsa mycket om varg, vargens historia i Sverige och om det aktuella läget på web-sidan Vargreviret.com (eller user.tninet.se/~mdj300c).

Där kan man bl.a. läsa om laxåvargarna, och på en aktuell karta kan du se ungerfär var de befinner sig just nu. På årsmötet den 4 mars kommer Sven Olof Svensson som arbetar med vargspårning, och berättar om vargar och vargspårning.

Status vintern 2002.

Uppdaterat 15 januari 2002.

Intakt alfapar.

3 vargar.

Föryngring 2000.

Föryngring 2001.

3 vargar avlivad (skabb).

1 död till följd av skabb.

1 valp skabbsmittad?

Laxåreviret är landets tills nu sydligaste vargrevir och är belägen mellan Svartå, Åtorp i norr och Laxå, Finnerödja i söder.

(Vargreviret.com)

Svan

Vår utflykt till Tysslingen är mer än vanligt beroende av vädret. Svanarna kommer eller flyger vidare när vädret är gynnsamt för dem. Vi bestämmer datum senare när vi vet hur våren blir. Ring till någon av våra kontaktpersoner eller besök vår hemsida.

Förra året var antalet svanar som störst den 1 april. Från Tysslingens webbplats www.tysslingen.com har jag hämtat följande uppgifter: De första svanarna kom under en mildvädersperiod i februari. När vädret blev kallare försvann de igen, och den stora strömmen började i mars med 330 svanar den 13 och ca 2000 den 22 mars. Efter en kall period i slutet av mars kom mildare väder och nya svanar strömmade in den 1 april med ny rekordnotering: 4 457 svanar. Det milda vädret gjorde att svanarna hade bråttom att fortsätta norrut, och den 9 april räknades endast 115 svanar.

Några mindre sångsvanar rastade också. Även de var flest den 1 april, med 11 stycken inräknade exemplar.

Läs mer på www.tysslingen.com

Grimsö

Lördag 20 april gör vi ett studiebeök på Grimsö forskningsstation. Så här presenterar de sig på sin web-sida.

Grimsö forskningsstation

Ett centrum för vilt- och landskapsekologi i Sverige.

Grimsö forskningsstation ligger i Bergslagen, Lindesbergs kommun, där Örebro, Västmanlands och Kopparbergs län möts. Bygden har en spännande och intressant **historia**.

Forskningsstationen grundades 1974 som en ekologisk forskningsstation, med Naturvårdsverket som huvudman, tack vare en donation från Olle och Signhild Engkvists Stiftelser. Sedan 1992 ingår Grimsö som en avdelning inom **institutionen för naturvårdsbiologi** vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU). På Grimsö finns också Naturvårdsverkets **Viltskadecenter** som utbildar och informerar om viltskador och åtgärder.

Idag arbetar ca ett 30-tal **personer** på Grimsö, såväl forskare, doktorander, studenter och gästande forskare, som fältassistenter och administrativ och teknisk personal. Vi arbetar främst med tillämpad **forskning** inom vilt-, landskaps- och naturvårdsbiologi, samt bedriver information och **utbildning** i dessa ämnen.

Vi förfogar över ett mycket stort viltforskningsområde, har välutrustade laboratorier, ett geografiskt informationssystem (GIS), konferenslokaler, övernattningsmöjligheter, mäss och kök, ett spännande naturrum med tillhörande naturstigar och flera vilthägn. Du är välkommen till Grimsö forskningsstation.

Grimsö forskningsstation finansieras, förutom genom statsanslag, främst via forskningsanslag, konsultuppdrag och bidrag från stiftelser och fonder
Från www-grimso.slu.se/hemsida.htm

Valle härad

Valle härad ligger i centrala Västergötland, väster om Billingen, mellan vägarna Skara–Skövde och Mariestad–Skövde.

Valle Härad är ett så kallat kame-landskap. Under istidens slutskede låg här stora lossbrutna isblock medan isälvar transporterade fram grus och sand och jord som legat under den stora isen. Jorden lagrades runt isblocken, och där isblocken legat blev det en grop när isen smälte bort. Resultatet blev ett mjukt böljande landskap med kullar och sjöar. Marken är ofta kalkrik och naturen och floran är mycket varierad från lövskog och torräng till hagmark, kärr och sjöar. barrskog och mossar, på Billingens platå finns barrskog och mossar.

I närheten finns också två kända fågelsjöar. Norr om kame-landskapet ligger Östen och i söder ligger Hornborgasjön.

På Skövde naturskyddsförenings webb-plats kan du läsa mer i *Naturguide till Billingen*: home8.swipnet.se/~w-80425

10. Valle Härad.

Detta är kanske världens förnämsta kame-landskap, med smältvattenavsättningar i ett böljande virrvarr av åsar, kullar och sänkor från Varnhem i söder till Lerdala i norr. Naturen är idyllisk och variationsrik med sjöar, mossar, kärr, torrängar, hagmarker och lövskog. Floran är frodig och artrik. De största sjöarna är Skärvalången i söder, centralt Ämten och i norr Flämsjön. Området har sex naturreservat. Av dessa utgör Höjentorp - Drottningkullen och Eahagen - Öglunda ängar själva hjärtat i Valle. På våren prunkar här blåsippor och vitsippor. På torrare områden som vid Skarkeåsen återfinns dessutom smalbladig lungört, backsippa och gullvivor. Söder om Höjentorps herrgård ligger resterna av Höjentorps Kungsgård som brann ner på 1700-talet. I den omkringliggande ädellövskogen är doften av ramslök bedövande under senvåren. Från Eahagens parkering leder en vacker stig in i området. Stigen går vidare på en hög ås mellan de båda sjöarna Flämsjön och Ämten till hagmarkerna kring Ledsgården. Längs vägen som går från Varnhem till Berg är körsbärsblomningen som intensivast under maj månad.

11. Jättadalen och Öglunda grotta.

Jättadalen är en imponerande, djupt nedskuren bäckdal. Från parkeringsplatsen vid Öglunda kyrka leder stigen genom lummig lövskog och går längs bäcken upp i en granskog med offerkälla, rasbranter och pelarförklyftad diabas. Från vattenfallet vid bergskanten erbjuds en storslagen utsikt över Valle härad. Stigen går vidare söderut och passerar Öglunda grotta, som är en blockfylld klyfta i diabasen. Området är naturreservat.

Kemikalier

Kemikalier står i år fokus för verksamheten i svenska naturskyddsföreningen

Området presenteras så här på SNF:s web-plats:

Kemikalier – ett ökande hot.

Användningen av kemiska ämnen i världen har ökat explosionsartat. Alla påverkas vi av kemikalier, utan att vilkja eller märka det. Många av dagens kemikalier är skadliga. Problemen är inte nya. Ämnens giftighet är nästan omöjlig att bestämma och vi vet för lite om effekterna av de flesta kemikalier.

<http://www.snf.se/verksamhet/kemikalier/index.cfm>

Kemikalieinformation i Örebro

Lördagen den 23 mars
ordnar Örebrokretsen en informationsdag
för medlemmar och alla andra intresserade
i Folkets Hus Örebro

Tiden är preliminärt kl 13.00 och 2–4 timmar framåt.

Se annons i Nerikes Allehanda!

Mera information på Örebrokretsens hemsida.
orebro.krets.snf.se/aktuellt.htm

B föreningspost

Avsändare:

Hallsbergs Naturskyddsförening

Soldatvägen 11

694 30 Hallsberg

Kontaktpersoner:

Sture Hermansson 0582-135 87

Arne Holmer 0582-407 58

Hemsida: <http://www.hallsberg.snf.se>

